

25.11.2025

Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli

Tuomiokapitulin istunto

Kokousaika 25.11.2025 10:00 - 25.11.2025 14:06

Kokouspaikka Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli, Kirkkokatu 10

Osallistujat	Mari Parkkinen	piispa, puheenjohtaja
	Arja Huuskonen	tuomiorovasti, ei 305 §
	Riikka Ryökäs	lakimiesasessori
	Marko Marttila	hiippakuntadekaani
	Lassi Suihkonen	pappisasessori
	Pekka Särkiö	pappisasessori
	Elina Lehtomäki	maallikkojäsen, ei 300 §
	Petri Pekonen	hiippakuntavaltuuston puh.joht.
	Leena Fritius	notaari

25.11.2025

Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli

§ 296 Kokoustiedot

Kokouksen avaus

Piispa Mari Parkkinen avasi kokouksen.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Esitys Kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Esityksen mukaan.

Esityslistan käsittelyjärjestys

Esitys Tuomiokapituli hyväksyy esityslistan käsittelyjärjestykseksi.

Päätös Esityslista hyväksyttiin käsittelyjärjestykseksi seuraavalla muutoksella:
Päätettiin käsitellä 301 § esityslistan viimeisenä asianosaisen kuulemisen jälkeen.

25.11.2025

Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli

§ 300 Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntajaon muuttaminen ja Kouvolan seurakuntayhtymän lakkauttaminen

Diaarinumero DMIK/101/00.01.00/2025

Esittelijä Lakimiesasessori Riikka Ryökäs

Perustelut Anjalankosken (5.3.2025), Elimäen (20.2.2025) ja Kouvolan (20.2.2025) seurakuntien seurakuntaneuvostot ovat tehneet aloitteet seurakuntajaon muuttamisesta. Aloitteissa esitetään, että 1.1.2027 lukien Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat lakkaavat, samalla Kouvolan seurakuntayhtymä lakkaa ja perustetaan yksi uusi seurakunta, jonka alueena olisi Kouvolan kaupungin alue eli nykyinen Kouvolan seurakuntayhtymän alue.

Kouvolan seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston perustaman Rakennemuutoksen arviointi työryhmän loppuraportti on käsitelty seurakuntayhtymään kuuluvissa Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntaneuvoissa. Raportin käsittelyn yhteydessä on tehty lapsivaikutusten arviointi.

Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakuntien seurakuntaneuvostot katsovat, että seurakuntajakoa voidaan muuttaa, koska työryhmän loppuraportin mukaan muutos on kirkon tehtävän toteutumisen kannalta tarkoituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien toimintakykyä ja toiminnan taloudellisuutta (KL2:13).

Anjalankosken ja Elimäen seurakunnat ovat täydentäneet aloitteitaan siten, että uuden seurakunnan nimi olisi Kymijoen seurakunta. Kouvolan seurakunta on täydentänyt aloitettaan siten, että uuden seurakunnan nimi olisi Kouvolan seurakunta.

Seurakuntien henkilöstölle järjestettiin tiedotustilaisuuksia ja kuulemistilaisuus. Seurakuntalaisia on informoitu asian valmisteluvaiheessa ja järjestetty keskustelutilaisuuksia. Lisäksi seurakuntien jäsenille on varattu tilaisuus jättää tuomiokapitulille kannanottoja sekä seurakuntien tekemistä aloitteista että niitä täydentävistä nimiehdotuksista. Kannanotoista on tuomiokapitulissa laadittu koosteet.

Tuomiokapituli on kuullut seurakuntaneuvostoja aloitteista, seurakunnan nimivaihtoehdoista ja seurakuntalaisten kannanotoista sekä seurakuntayhtymän yhteistä kirkkovaltuustoa seurakuntalaisten kannanotoista. Seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto on antanut lausunnot seurakuntien aloitteista ja seurakunnan nimestä.

Rakennemuutoksen työryhmän loppuraportti, tuomiokapitulissa viranpuolesta oleva aineisto ja seurakuntayhtymästä saatu muu aineisto huomioiden voidaan katsoa, että tuomiokapitulilla on ollut käytettävissään aloitteen käsittelyn kannalta tarpeellinen ja riittävä aineisto.

Sovellettavat säännökset: Kirkkolaki 2 luku 11–15 § ja kirkkojärjestys 2 luku 1–4 §.

25.11.2025

Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli

Esitys

Tuomiokapituli

1. lähettää Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakuntien seurakuntaneuvostojen aloitteet kirkkohallituksen käsiteltäväksi,
2. lähettää Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntaneuvostojen ja Kouvolan seurakuntayhtymän kirkkovaltuuston antamat lausunnot ja muut valmistelun yhteydessä syntyneet asiakirjat kirkkohallitukselle ja
3. antaa aloitteista kirkkohallitukselle liitteen mukaisen lausunnon.

Päätös

Tuomiokapituli totesi maallikkojäsen Elina Lehtomäen esteelliseksi hallintolain 28 §:n 4 kohdan mukaan eikä hän osallistunut asian käsittelyyn. Päätös esityksen mukaan.

Toimenpiteet

Ote ja asiakirjat: kirkkohallitus

Tiedoksi ote ja lausunto: Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntaneuvostot ja Kouvolan seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto.

Lisätiedot

Lakimiesasessori Riikka Ryökäs, riikka.ryokas@evl.fi

Muutoksenhaku

Päätökseen ei kirkkolain 12 luvun 4 §:n mukaan saa hakea muutosta.

Kirkkohallitus
PL 210
00131 Helsinki

DMIK101/00.01.00/2025

LAUSUNTO ALOITTEISTA ANJALANKOSKEN, ELIMÄEN, KOUVOLAN, KUUSANKOSKEN JA VALKEALAN SEURAKUNTIEN LAKKAAMISEKSI NIIDEN YHDISTYESSÄ YHDEKSI UUDEKSI SEURAKUNNAKSI JA KOUVOLAN SEURAKUNTAYHTYMÄN LAKKAAMISESTA 1.1.2027

Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakuntien seurakuntaneuvostot ovat tehneet aloitteet seurakuntajaon muuttamisesta. Aloitteissa esitetään, että 1.1.2027 lukien Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat lakkaavat, samalla Kouvolan seurakuntayhtymä lakkaa ja perustetaan yksi uusi seurakunta, jonka alueena olisi Kouvolan kaupungin alue eli nykyinen Kouvolan seurakuntayhtymän alue.

Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli lähettää Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakuntien seurakuntaneuvostojen tekemät aloitteet edelleen kirkkohallituksen käsiteltäväksi sekä esittää aloitteista seuraavaa.

1. Tausta seurakuntarakenteen muuttamiselle

Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntaneuvostot tekivät samansisältöisen aloitteen syyskuussa 2023, jossa pyydettiin yhteistä kirkkoneuvostoa perustamaan työryhmä, joka arvioisi mikä on tarkoituksenmukaisin seurakuntarakenne turvaamaan seurakunnan tehtävän toteutumisen tulevaisuudessa Kouvolassa. Yhteinen kirkkoneuvosto päätti kokouksessaan 28.9.2023 § 103 perustaa Rakenneuudistuksen arviointi -työryhmän.

Työryhmän tehtävänä oli antaa selvitys konkreettisista vaikutuksista seuraavista vaihtoehtoista: 1. ei muuteta mitään rakenteessa, mitä vaikutuksia; 2. nykyinen rakenne yhteistyötä tiivistämällä, konkreettisesti tuotava esille mitä ja millä tavoin ja 3. yhden seurakunnan malli, mitä konkreettisia vahvuuksia tai heikkouksia on tässä rakenteessa.

Työryhmään valittiin edustaja jokaisesta seurakunnasta, yhtymän luottamuselinten puheenjohtajisto ja seurakuntien kirkkoherrat sekä hallintojohtaja. Työryhmä päätti, että tarvittavat selvitykset tehdään virkamiestyönä ja niitä käsitellään työryhmän kokouksissa. Työryhmän loppuraportti (27.1.2025) annettiin yhteiselle kirkkoneuvostolle 11.2.2025. Kaikki viisi seurakuntaa käsitelivät loppuraportin seurakuntaneuvostojen kokouksissa 20.2.2025.

Rakenneuudistuksen arviointi -työryhmä esitti raportin ja siinä olevien perustelujen pohjalta, että tarkoituksenmukaisin seurakuntarakenne Kouvolaan on yhden seurakunnan malli. Työryhmä esitti, että Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntaneuvostot tekevät aloitteen yhdestä seurakunnasta. Valkealan ja Anjalankosken seurakunnan edustajat ilmoittivat eriävät mielipiteensä.

Lisäksi Kouvolan seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto on hyväksynyt 6.3.2025 henkilöstösuunnitelman kuultuaan seurakuntien seurakuntaneuvostoja. Kouvolan seurakuntayhtymän kiinteistöstrategiaa on käsitelty yhteisessä kirkkovaltuustossa 18.3.2025, jolloin asia päätettiin valmisteluun. Kiinteistöstrategiatyöryhmä on 1.10.2025 jättänyt ehdotuksen kiinteistöstrategiaksi ja kaikkien viiden seurakunnan seurakuntaneuvostot ovat antaneet strategiasta lausunnon. Yhteinen kirkkoneuvosto käsittelee strategian ja seurakuntien lausunnot 20.11.2025 ja valtuustossa asia on käsiteltävänä 4.12.2025.

Rakennemuutoksen prosessi on käynnistynyt seurakuntien pyynnöstä seurakuntayhtymän yhteisenä selvitystyönä eikä se liity kuntarakenteen muutoksiin.

2. Kuvaus seurakunnista

Jaalan, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat ovat kaikki kuuluneet alun perin litin kirkkopitäjään, joka perustettiin 1539 silloisten Hollolan, Lappeen ja Vehkalahden kirkkopitäjien raja-alueelle. Viipurin piispa vahvisti 1631 Valkealan kappeliseurakunnan perustamisen. Valkealasta tuli oma kirkkoherrakunta vuonna 1640. litin kirkkopitäjässä toimi Jaalan kappeliseurakunta vuosina 1810–1872. Itsenäinen seurakunta Jaalasta tuli vuonna 1873. Kuusankoski muodostettiin litin ja Valkealan emäseurakuntiin kuuluneista kylistä itsenäiseksi kirkkoherrakunnaksi 1918. Kouvolan seurakunnan toiminta itsenäisenä seurakuntana alkoi 1.1.1922, kun Valkealan seurakuntaan kuuluneesta Kouvolan taajaväkisen yhdyskunnan alueesta muodostettiin Kouvolan itsenäinen kirkkoherrakunta.

Anjalankosken ja Elimäen seurakunnat ovat kuuluneet alun perin Pyhtään kirkkopitäjään. Elimäen kappeliseurakunta perustettiin 1570-luvulla. Itsenäiseksi seurakunnaksi Elimäki erotettiin Pyhtäältä viimeistään 1639. Vuonna 1659 Elimäen seurakunta alennettiin Pyhtään apuseurakunnaksi. Turun rauhassa 1743 Pyhtään seurakunta jaettiin kahtia, jolloin Elimäki ja Ruotsi-Suomelle jäävä osa Pyhtäältä siirrettiin Degerbyn eli Loviisan kirkkoherrakuntaan. Elimäen seurakunta erotettiin Loviisasta itsenäiseksi kirkkoherrakunnaksi keisarikirjeellä 1863.

Anjalan seurakunta muodostettiin aluksi Elimäkeen kuuluvaksi rukoushuoneeksi ja 1789 Anjalasta muodostettiin kappeliseurakunta. Itsenäiseksi kirkkoherrakunnaksi Anjala erotettiin Loviisan kirkkoherrakunnasta samaan aikaan Elimäen kanssa 1863.

Sippolan seurakunta mainitaan 1693 Vehkalahteen kuuluvana rukoushuonekunta. Sippolasta muodostettiin Vehkalahden kappeliseurakunnaksi 1823 ja se erotettiin Vehkalahdesta itsenäiseksi kirkkoherrakunnaksi 1861. Myllykosken ja Inkeröisten seurakunnat perustettiin 1964 erottamalla alueet Sippolan seurakunnasta.

Anjalan ja Sippolan kunnat liitettiin Anjalankosken kaupungiksi 1975, jolloin Anjalan, Inkeröisten, Myllykosken ja Sippolan seurakunnat perustivat Anjalankosken seurakuntayhtymän. Seurakuntayhtymä purettiin vuonna 1999, jolloin yhtymään kuuluneet seurakunnat yhdistyivät Anjalankosken seurakunnaksi.

Kouvolan seurakuntayhtymä perustettiin 1.1.2009 kuntaliitoksen myötä. Tuolloin Anjalankoski, Elimäki, Jaala, Kouvola, Kuusankoski ja Valkeala yhdistyivät uudeksi Kouvolan kaupungiksi. Kirkkohallitus päätti kokouksessaan 13.8.2008 Kouvolan seurakuntayhtymän perustamisesta. Seurakuntayhtymään kuuluvat Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat. Jaalan seurakunta lakkautettiin ja liitettiin Kuusankosken seurakuntaan ja siitä tuli Kuusankosken kappeliseurakunta.

2.1. Jäsenmäärän kehitys

Rakenneuudistuksen arviointi -työryhmän loppuraportissa on tarkasteltu seurakuntien jäsenmäärän kehitystä ja toimituksia aikavälillä 2013–2023. Seuraavassa tarkastelu on tehty kymmenen vuoden ajalta (2015–2024) viimeisimpien käytössä olevien kirkon tilastotietojen pohjalta. Lisäksi mainitaan seurakunnan jäsenmäärä 30.9.2025.

Anjalankosken seurakunnassa oli vuoden 2015 lopussa 11 822 jäsentä ja vuoden 2024 lopussa 9 141 (30.9.2025 8 975). Vuosina 2015–2024 jäsenmäärä on vähentynyt 2 681 (- 22,7 %) henkilöllä. Seurakuntalaisia kastettiin 41 ja kuoli 147. Kirkollisia vihkimisiä oli 16. Seurakuntaan liittyi 53, seurakunnasta erosi 101, seurakuntaan muutti 311 ja seurakunnasta muutti 379 jäsentä. Vuonna 2024 Anjalankosken seurakuntaan alueella asuvista kouvolaalaisista kuului seurakuntaan 70,2 %.

Elimäellä jäseniä on ollut vuonna 2015 yhteensä 6 572 ja vuonna 2024 yhteensä 5 192 (30.9.2025 5 134). Vuosina 2015–2024 jäsenmäärä on vähentynyt 1 380 (- 21,0 %) henkilöllä. Seurakuntalaisia kastettiin 33 ja kuoli 95. Kirkollisia vihkimisiä oli 11. Seurakuntaan liittyi 24, seurakunnasta erosi 67, seurakuntaan muutti 207 ja seurakunnasta muutti 296 jäsentä. Vuonna 2024 Elimäen seurakuntaan alueella asuvista kouvolaalaisista kuului seurakuntaan 74,3 %.

Kouvolassa vuoden 2015 jäsenmäärä on ollut 21 931 ja vuonna 2024 yhteensä 18 534 (30.9.2025 18 281). Vuosina 2015–2024 jäsenmäärä on vähentynyt 3 397 (- 15,5 %) henkilöllä. Seurakuntalaisia kastettiin 90 ja kuoli 352. Kirkollisia vihkimisiä oli 28. Seurakuntaan liittyi 103, seurakunnasta erosi 302, seurakuntaan muutti 1 256 ja seurakunnasta muutti 1 165 jäsentä. Vuonna 2024 Kouvolan seurakuntaan alueella asuvista kouvolaalaisista kuului seurakuntaan 63,6 %.

Kuusankoskella jäsenmäärä on ollut vuonna 2015 yhteensä 16 171 ja vuonna 2024 yhteensä 12 841 jäsentä (30.9.2025 12 661). Vuosina 2015–2024 jäsenmäärä on vähentynyt 3 330 (- 20,6 %) henkilöllä. Seurakuntalaisia kastettiin 47 ja kuoli 217. Kirkollisia vihkimisiä oli 18. Seurakuntaan liittyi 69, seurakunnasta erosi 175, seurakuntaan muutti 592 ja seurakunnasta muutti 613 jäsentä. Vuonna 2024 Kuusankosken seurakuntaan alueella asuvista kouvolaalaisista kuului seurakuntaan 68,8 %.

Valkealassa jäseniä on vastaavasti ollut vuonna 2015 yhteensä 9 485 ja vuoden 2024 jäsenmäärä on 7 656 (30.9.2025 7 516). Vuosina 2015–2024 jäsenmäärä on vähentynyt 1 829 (- 19,3 %) henkilöllä. Seurakuntalaisia kastettiin 44 ja kuoli 106. Kirkollisia vihkimisiä oli 16. Seurakuntaan liittyi 22, seurakunnasta erosi 66, seurakuntaan muutti 370 ja seurakunnasta muutti 425 jäsentä. Vuonna 2024 Valkealan seurakuntaan alueella asuvista kouvolaalaisista kuului seurakuntaan 74,5 %.

Kouvolan seurakuntayhtymän seurakuntien yhteenlaskettu jäsenmäärä vuonna 2015 oli 65 981 ja 2024 oli 53 364 (30.9.2025 52 567). Jäsenmäärän muutos vuoteen 2023 verrattuna oli – 1 233 henkilöä (-2,3 %) ja vuosina 2015–2024 12 617 henkilöä (-19,1 %). Vuonna 2024 Kouvolan seurakuntayhtymän seurakuntiin kuului 68,1 % Kouvolan kaupungin asukkaista.

Kirkon jäsenennusteessa (2025–2040) arvioidaan Anjalankosken seurakunnan jäsenmäärän olevan vuonna 2030 7 560 ja vuonna 2040 5 412 jäsentä. Elimäen seurakunnan jäsenmäärän arvioidaan olevan vuonna 2030 4 371 ja vuonna 2040 3 310 jäsentä. Kouvolan seurakunnan jäsenmäärän arvioidaan olevan vuonna 2030 16 600 ja vuonna 2040 13 422 jäsentä. Kuusankosken seurakunnan jäsenmäärän arvioidaan olevan vuonna 2030 10 850 ja vuonna 2040 7 895 jäsentä. Valkealan seurakunnan jäsenmäärän arvioidaan olevan vuonna 2030 6 486 ja vuonna 2040 4 971 jäsentä. Ennusteen mukaan seurakunnan alueella asuvista kouvolaalaisista kuuluu kirkkoon

- Anjalankoskella 2030 60,4 % ja 2040 46,4 %,
- Elimäellä 2030 61,1 % ja 2040 50,2 %,
- Kouvolassa 2030 65,3 % ja 2040 56,7 %,
- Kuusankoskella 2030 61,5 % ja 2040 48,8 % ja
- Valkealassa 2030 61,6 % ja 2040 51,1 %.

Kouvolan seurakuntayhtymän seurakunnissa arvioidaan vuonna 2025 olevan 52 059 (jäsenmäärä 30.9.2025 oli 52 567), vuonna 2030 45 868 ja vuonna 2040 35 100 jäsentä. Seurakuntalaisten määrän arvellaan vähenevän vuodesta 2024 vuoteen 2030 7 729:lla (14,4 %) ja vuoteen 2040 18 573:lla (34,6 %). Ennusteen mukaan kirkkoon kuulumuus Kouvolan kaupungin alueilla olisi vuonna 2030 62,6 % ja vuonna 2040 51,6 %.

Verrattaessa Rakenneuudistuksen arviointi -työryhmän raportissa esitettyä tarkasteluajanjaksoa (2013–2023) ja edellä esitettyä tarkastelujaksoa (2015–2024) seurakuntalaisten määrän väheneminen näyttää hieman hidastuneen kaikissa seurakunnissa.

Merkittävin syy seurakuntien jäsenmuutokseen on ollut luonnollinen väestörakenteen muutos eli kuolleita on ollut enemmän kuin syntyneitä ja kastettuja. Kuolleita oli yleisesti kolme kertaa enemmän kuin kastettuja, kuitenkin Kouvolassa ja Kuusankoskella kuolleita oli neljä kertaa enemmän kuin kastettuja. Seurakunnasta eronneita oli yleisesti kolme kertaa enemmän kuin liittyneitä, kuitenkin Anjalankoskella eronneita oli vain kaksi kertaa enemmän kuin liittyneitä. kirkosta eronneita on ollut liittyneistä enemmän. Muuttoliike selittää myös osan jäsenmäärän vähenemisestä. Kokonaisuutena arvioiden jäsenkato on ollut ja tulee olemaan seurakuntien perusongelma.

2.2. Seurakuntien toiminta

Seurakunnat hoitavat niille kirkkolain määrittelemät kirkon tehtävät huolehtimalla jumalanpalveluksista ja muista kirkollisista tehtävistä, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta, lähetystyöstä ja muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä. Seurakuntien toiminnan laajuus käy ilmi Rakenneuudistuksen arviointi -työryhmän raportista.

Seurakuntayhtymässä hoidetaan hallinto- ja talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, kiinteistöpalvelut, johon sisältyy hautaus- ja puistopalvelut, tietohallintopalvelut, aluekeskusrekisteri sekä yhteisten erityistyöalojen yksikkö ja viestintä. Yhteisten erityistyöalojen yksikkö sisältää sairaalasielunhoidon, kehitysvammaistyön, perheneuvonnan, palvelevan puhelimen ja oppilaitostyön.

Kouvolan seurakuntayhtymän alueella jumalanpalveluksissa osallistujien määrä on pudonnut merkittävästi. Muutokseen ovat vaikuttaneet muun muassa koronavuodet. Kirkollisista toimituksista hautaan siunaamisten määrä on kasvanut ja kasvaa edelleen suurten ikäluokkien ajan. Kasteiden määrä on vähentynyt esimerkiksi vuodesta 2017 vuoteen 2023 verrattuna (- 32 %) ja avioliittoon vihkimisten määrä on puolittunut. Tammikuussa 2024 seurakuntien rippikouluikäisiä jäseniä oli 652 jäsentä ja 1-vuotiaita 271 jäsentä.

Diakoniatyössä kohtaamiset ovat vähentyneet vuodesta 2017 vuoteen 2023 19,7 %. Saman aikaisesti kohtaamisten osallistujamäärät ovat kuitenkin pysyneet melko samalla tasolla. Varhaiskasvatuksessa tilaisuuksien määrässä ei näy eroja korona vuosia lukuun ottamatta.

Seurakuntien toimintaympäristöt ovat muutoksessa asukasmäärän laskun, väestön ikääntymisen, yksinasuvien määrän kasvun ja lapsiperheiden ja lasten määrän vähenemisen myötä. Perustehtävän toteuttaminen muuttuvassa toimintaympäristössä tulee olemaan yleisestikin merkittävä seurakuntien kehityskohde.

Henkinen ja hengellinen toimintaympäristö on muuttunut siten, että toimintaa on järjestettävä kohdistetusti myös iltaisin ja viikonloppuisin. Sosiaalinen media on muuttanut yhteisöllisyyttä ja luonut samalla uusia mahdollisuuksia tavoittaa eri ryhmiä, muun muassa nuoria ja nuoria aikuisia, mutta myös työikäisiä ja perheitä.

Vapaaehtoistyön merkitys on korostunut entisestään vuosien varrella. Työ on osa seurakunnan olemusta. Kouvolan seurakuntayhtymän seurakunnissa tehdään vapaaehtoistyötä monin eri tavoin kaikilla työaloilla muun muassa jumalanpalveluksissa, keittiössä, käsi- ja puutöissä, musiikissa, kerho- ja ryhmätoiminnassa ja monessa muussa toiminnassa.

2.3. Talous

Talouden kokonaisvastuu on seurakuntayhtymällä. Paikallisseurakunnilla taloudellinen vastuu tarkoittaa vastuuta omasta menotaloudesta eli siitä, että seurakunta pysyy sille talousarviossa myönnettyjen määrärahojen (vastuukatteen) puitteissa. Talouden näkökulmasta, vaikka jäsenmäärän lasku on merkittävä, näyttää kirkollisverotuloennusteen mukaan tulotaso pysyvän lähes ennallaan.

Seurakuntayhtymän talousarviossa toimintakulujen osuus kasvaa noin 3,7 prosenttia vuodesta 2025 vuoteen 2026 ja 6 prosenttia vertailtaessa vuoteen 2027. Talousennusteen mukaan seurakuntayhtymän vuosikate ei riitä enää kattamaan poistoja ja tilikauden tulokset kääntyvät alijäämäiseksi. Toimintaan jäävä vastuukatteen määrä supistuu ja pienissä seurakunnissa tämä näkyy siten, että kun lakisääteiset peruspalvelut tulee toteuttaa, muu toiminta supistuu. Tulevien kausien alijäämiä on vielä muutama vuosi mahdollista kattaa edellisten kausien ylijäämillä. Edellisten kausien ylijäämä on kuitenkin vain 10,9 milj. euroa, joten ilman talouden tasapainotusta tämä ei riitä monelle vuodelle. Lisäksi, mikäli kulurakenne pysyy ennallaan ja suunnitellut investoinnit toteutetaan, rahavarat kulutetaan loppuun jo ennen vuotta 2030.

Kouvolan seurakuntayhtymän suurin menoerä ovat henkilöstökulut. Henkilöstökulujen osuus vuonna 2023 oli verotuloista 69,5 prosenttia, koko kirkon vastaava prosentti on 58,7. Henkilöstökulut ovat vuoden 2024 talousarviossa noin 12,6 milj. euroa. Henkilöstön määrä on vähentynyt vuodesta 2013 vuoteen 2023 yhteensä 40 henkilötyövuotta. Toiminta nykyisellä tasolla ei ole mahdollista ilman sopeuttamista ja strategisia linjauksia. Yhteistyötä on tiivistettävä ja kehitettävä entisestään seurakuntarakenteen muodosta huolimatta.

Kouvolan seurakuntayhtymällä on omistuksessaan runsaasti kiinteistöjä. Kiinteistöjen tarkempi kuvaus on liitteenä olevassa kiinteistöstrategiassa. Kulttuuriarvokkaita kiinteistöjä, joissa on joko lakiin tai kaavoitukseen perustuva suojelumerkintä, on yhteensä 33 kpl, noin 28,4 % koko kiinteistökannasta.

Mikäli osasta kiinteistöistä luovutaan ja keskitetään toimintaa järkevästi, tällä voidaan saada merkittävästi alennettua kiinteistötoimen kustannusrakennetta. Vuosille 2024–2029 on suunniteltuja investointeja noin 20 milj. euroa. Mikäli kaikki suunnitellut investoinnit toteutetaan, seurakuntayhtymän kassavarat kulutetaan loppuun ennen vuotta 2029. Lisäksi kiinteistöissä on runsaasti korjausvelkaa: käytettävissä on vanha vuoden 2017 arvio noin 15 milj. euroa ja tämä on edelleen kasvanut. Seurakuntayhtymä ei pysty taloudellisesti kantamaan näin isoja kiinteistöjen ylläpito-, korjaus- ja investointikustannuksia.

Jäsenmäärän ja käyttötalouden varojen väheneminen vaikuttavat siihen, miten Kouvolan seurakuntien ja seurakuntayhtymän toimintaa tulevaisuudessa kehitetään ja kohdennetaan. Seurakuntayhtymä ei pysty enää jatkossa taloudellisesti turvaamaan entisenlaisia palveluja eikä hoitamaan näin isoja kiinteistöjen ylläpito-, korjaus- ja investointikustannuksia.

2.4. Hallinto

Jokainen seurakunta toimii hallinnollisesti itsenäisesti. Seurakuntien taloudellinen vastuu on toimia heille osoitetun vastuukatteen eli toimintamäärärahan puitteissa. Jokaisella seurakunnalla on oma seurakuntaneuvosto, joka käyttää seurakunnan päätösvaltaa ja hoitaa kirkkoneuvoston tehtävät, jotka eivät kuulu yhteiselle kirkkoneuvostolle, sekä muut kirkkolaissa sille määrätty tehtävät (KL 3:16). Seurakuntaneuvosto päättää muun muassa seurakunnalle osoitettujen varojen käytöstä.

Kouvolan seurakuntayhtymän alueella kokoontuu lähes kuukausittain viisi seurakuntaneuvostoa, lisäksi Jaalan kappelineuvosto ja yhteinen kirkkoneuvosto. Yhteinen kirkkovaltuusto kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Seurakuntatyöhön tulee koko ajan uusia lakisääteisiä velvoitteita ja byrokratiaa, joita tulee huomioida ja toteuttaa. Näitä ovat esimerkiksi AVI:n riskienkartoitukset, hautausmaan hoito-suunnitelmat ja runsas määrä erilaisia kirkkohallituksesta tulevia ohjeiden muutoksia ja päivi-tyksiä.

2.5. Henkilöstö

Kouvolan seurakuntayhtymässä työskenteli 31.12.2023 yhteensä 221 henkilöä (253,1 htv). Vaki-
kituisessa palvelussuhteessa oli 187 työntekijää, joista viranhaltijoita 81 ja työsopimussuhte-
isia työntekijöitä 106. Määräaikaista henkilöstöä oli yhteensä 34, joista viranhaltijoita 15 ja työ-
sopimussuhteisia 19. Henkilöstöstä kokoaikaisia oli kertomusvuoden lopussa 192 ja osa-ai-
kaisia 29. Lisäksi kausityössä oli kesällä yhteensä 111 työntekijää.

Työntekijöistä paikallisseurakuntien työntekijöitä oli 108 (48,9 %) ja seurakuntayhtymän työn-
tekijöitä 113 (51,1 %). Vuoden 2024 tilinpäätöskertomuksessa todetaan seurakuntayhtymän
henkilöstön määrän lisääntyneen kolmella henkilöllä.

Seurakuntien työntekijäresurssit on kuvattu Kouvolan seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneu-
voston 6.3.2025 hyväksymässä henkilöstösuunnitelmassa.

Seurakunta	Jäsenmäärä	Papit	Kanttorit	Diakonit	Varhais- kasvatus	Nuoris- työntek.	Sihteerit	Yhteensä	Jäseniä/tt
Anjalankoski	9363	5	3	2	4	2	2	18	520
Elimäki	5386	3	2	2	2	2	1	12	449
Kouvola	18904	8	3	6	15	4	4	40	473
Kuusankoski	13138	7	3	4	5	2	1	22	597
Valkeala	7806	4	1	2+1	4	2	2	16	488
	54597	27	12	14	30	12	10	108	506

Anjalankosken seurakunnassa on 18 työntekijää, Elimäen seurakunnassa 12, Kouvolassa 40, Kuusankoskella 22 ja Valkealassa 16. Työntekijöitä on seurakunnan jäsenmäärää kohden eni-
ten Elimäen seurakunnassa (449 jäseniä/työntekijä) ja vähiten Kuusankosken seurakunnassa (597).

Kun tarkastellaan eri työntekijäryhmien määriä seurakuntalaisten jäsenmäärää kohden, on seurakuntien kohdalla merkittäviä eroja: Elimäen seurakunnassa on yksi pappi 1795 seurakun-
talaista kohden, kun Kouvolan seurakunnassa on yksi pappi 2363 seurakuntalaista kohden. Elimäen seurakunnassa on yksi kanttori 2693 seurakuntalaista kohden, mutta Valkealan seu-
rakunnassa on yksi kanttori 7806 seurakuntalaista kohden. Tuomiokapitulin tietojen mukaan Valkealan seurakunnassa on kaksi kanttoria. Valkealan seurakunnassa on yksi diakoniatyön-
tekijä 2602 seurakuntalaista kohden, mutta Anjalankosken seurakunnassa on yksi diakonia-
työntekijä 4682 seurakuntalaista kohden. Varhaiskasvatuksessa Kouvolan seurakunnassa on
yksi työntekijä 1260 seurakuntalaista kohden ja Elimäen seurakunnassa yksi työntekijä 2693
seurakuntalaista kohden. Kuusankosken seurakunnassa on yksi nuorisotyöntekijä 6569 seu-
rakuntalaista kohden ja Elimäen seurakunnassa yksi nuorisotyöntekijä 2693 seurakunta-
laista kohden.

Seurakunta	Jäsenmäärä	Jäseniä/ Pappi	Jäseniä/ Kanttori	Jäseniä/ Diakoni	Jäseniä/ varhais- kasvatus	Jäseniä/ nuoriso- työntek.	Jäseniä/ sihteeri
Anjalankoski	9363	1873	3121	4682	2341	4682	4682
Elimäki	5386	1795	2693	2693	2693	2693	5386
Kouvola	18904	2363	6301	3151	1260	4726	4726
Kuusankoski	13138	1877	4379	3285	2628	6569	13138
Valkeala	7806	1952	7806	2602	1952	3903	3903
	54597	2022	4550	3900	1820	4550	5460

Rakenneuudistuksen arviointi -työryhmän loppuraportissa ja henkilöstösuunnitelmassa ei ole tarkasteltu, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet eroihin työntekijäryhmien välillä. Selittäviä tekijöitä voivat olla seurakuntien alueellinen erilaisuus, jäsenmäärä ja seurakuntalaisten ikärakenne. Myös paikallisella toimintakulttuurilla on todennäköisesti vaikutusta siihen, miten työt on jaettu henkilöstön kesken ja millä tavoin työtä tehdään.

Henkilöstösuunnitelmassa on tarkasteltu sekä seurakuntien että seurakuntayhtymän työntekijöiden toimipisteitä. Kouvolan seurakuntakeskuksessa työskentelee 63, Kuusankosken seurakuntakeskuksessa 56, Valkealan seurakuntakeskuksessa 17 ja Inkeröisten toimitilassa 14 työntekijää. Muissa toimitiloissa työskentelee yhdestä yhdeksään työntekijää.

Tavoite, että henkilöstöresurssit olisivat käytössä koko yhtymän alueella, ei toteudu tasapuolisesti. Henkilöstön työskentely yli seurakuntarajojen perustuu työntekijöiden vapaaehtoisuuteen. Yhtymän työntekijät, kuten kiinteistötyöntekijät, työskentelevät koko yhtymän alueella. Seurakuntien viranhaltijan virkamääräys määrittelee viranhoidon paikan ja työsuhteisella työsuhteen sen paikan, jossa työntekijä pääasiassa työskentelee tai josta käsin hän suorittaa työnsä.

3. Erilaiset vaihtoehdot seurakuntien toiminnan turvaamiseen

Rakenneuudistuksen arviointi -työryhmän loppuraportissa on tarkasteltu vaihtoehtoja: 1. ei muuteta mitään rakenteesta, mitä vaikutuksia, 2. nykyinen rakenne yhteistyötä tiivistämällä, konkreettisesti tuodaan esille mitä ja millä tavoin ja 3. yhden seurakunnan malli, mitä konkreettisia vahvuuksia tai heikkouksia tässä rakenteesta. Loppuraportissa arvioidaan kutakin vaihtoehtoa toiminnan, työnantajaroolin, työntekijöiden, seurakuntalaisten, talouden ja hallinnon sekä kiinteistöjen näkökulmasta.

Rakenneuudistuksen arviointi -työryhmä esittää johtopäätöksissään muun muassa seuraavaa:

- Työryhmän selvityksen mukaan, mikäli Kouvolan seurakuntayhtymä jatkaa nykyisellä rakenteella, se heikentää seurakuntien toimintakykyä, toiminnan taloudellisuutta ja seurakuntien perustehtävän toteuttamista. Nykyisellä rakennemallilla resurssien niukkeneminen johtaa siihen, että pienten seurakuntien toiminta supistuu ja toiminta kohdentuu pääasiassa siihen, että perustoiminnot saadaan toteutettua.

- Nykyinen rakenne yhteistyötä tiivistämällä nykyisellä rakennemallilla parantaa toimintakykyä rajallisesti, mutta kuormittaa myös lisää kirkkoherroja ja hallintoa. Toimiminen kahden työnjohdon ja kahden hallinnon alla tuo haasteita käytännön yhteistyön tiivistämiselle. Yhteistyön tiivistäminen siten, että työala tai työaloja siirtyisi yhtymä työalaksi tulee huomioida se, että kirkkoherran tehtävänä on toimia hengellisen työn viranhaltijoiden ja työntekijöiden ylimpänä esimiehenä.

Lisäksi nykyisessä yhtymämallissa seurakuntia on mahdollisuus yhdistää keskenään, tällöin yksi tai useampi seurakunta voi yhdistyä keskinäisellä päätöksellään. Yhdistyminen keventää yhdistyvien seurakuntien hallintoa ja parantaa myös näiden seurakuntien toimintakykyä, koska henkilöstölle saadaan liikkuvuutta seurakunnissa. Tämä tuo hieman taloudellista helpotusta. Koko yhtymärakenteen kannalta tämä ei paranna seurakuntien toimintakykyä eikä toiminnan taloudellisuutta.

- Työryhmän selvityksen mukaan yhden seurakunnan malli turvaa parhaiten kirkon tehtävän toteutumisen Kouvolan alueella. Yhtymä rakenteen purkautuminen ja yhdistyminen yhdeksi seurakunnaksi parantaa parhaiten alueen seurakunnallista toimintakykyä. Alueellisesti perustehtävien hoitaminen helpottuu, koska resurssit ovat yhteiset. Henkilöstöresurssit ovat käytössä koko seurakunnan alueelle, tämä helpottaa esimerkiksi yhteistyön järjestämistä ja sijaisten hankintaa. Talouden näkökulmasta yhden seurakunnan mallissa toiminnan kohdistaminen ja suunnittelu on helpompaa, koska resurssit ovat yhteiset. Talouden kiristyessä suurempi toimintayksikkö antaa paremmat mahdollisuudet tehdä myös säästötoimenpiteitä.

Työryhmä on arvioinut, mikä on tarkoituksenmukaisin seurakuntarakenne turvaamaan seurakunnan tehtävän toteutumisen tulevaisuudessa Kouvolassa. Työryhmä esittää loppuraportin ja siinä esitettyjen perusteiden pohjalta, että tarkoituksenmukaisin seurakuntarakenne Kouvolaan on yhden seurakunnan malli. Työryhmä esittää, että Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntaneuvostot tekevät aloitteen yhdestä seurakunnasta. Valkealan seurakunnan edustaja Antti Uljas ja Anjalankosken seurakunnan edustaja Tero Suutari ilmoittivat eriävän mielipiteensä.

4. Rakennemuutoksen arvioinnista tiedottaminen

Henkilöstölle järjestettiin työyhteisöpäivä, nettikysely, tiedotus- ja keskustelutilaisuus sekä heitä kuultiin rakennemuutoksen arviointityön eri vaiheissa. Lisäksi käytössä oli sisäinen tiedostuskanava, jonne koottiin rakennemuutokseen liittyvää materiaalia.

Luottamushenkilöt saivat tietoa rakennemuutoksen etenemisestä iltakouluissa. Seurakuntalaisille rakennemuutospohdinnoista tiedotettiin lehdistön kautta. Lisäksi seurakuntalaisille järjestettiin yhteinen ja seurakuntakohtaiset keskustelutilaisuudet. Nuorilla oli oma tilaisuus, jossa heiltä kerättiin ajatuksia tulevaisuudesta.

5. Seurakuntien päätökset rakennemuutoksesta

Rakenneuudistuksen arviointi -työryhmän loppuraportin pohjalta Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntaneuvostot ovat käsitelleet asiaa kokouksissaan.

Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakunnan seurakuntaneuvostot ovat tehneet samansisältöiset aloitteet seurakuntajaon muuttamiseksi. Aloitteet on perusteltu kirkkolain 2 luvun 13 §:llä. Anjalankosken seurakunnan seurakuntaneuvosto päätti 5.3.2025 § 24 äänin 9–4 tehdä kirkkohallitukselle aloitteen Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntajaon muuttamiseksi ja Kouvolan seurakuntayhtymän lakkauttamiseksi. Elimäen seurakunnan seurakuntaneuvosto teki 20.2.2025 § 13 asiassa yksimielisen päätöksen. Kouvolan seurakunnan seurakuntaneuvosto päätti 20.2.2025 § 18 (äänin 9–1, 3 tyhjää) tehdä kirkkohallitukselle vastaavan aloitteen, mutta liitti aloitteen tekemiseen maininnan: ”mikäli Kouvolan Keskuskirkko remontoidaan tai rakennetaan kokonaan uusi kirkko entisen paikalle. Kirkkoon tulee mahtua vähintään 500 henkilöä”.

Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakuntien seurakuntaneuvostojen aloitteet ovat samansisältöiset ja seuraavat:

- 1) Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat lakkaavat niiden yhdistyessä yhdeksi uudeksi seurakunnaksi 1.1.2027 lukien niin että, seurakunnan alueena on nykyisen Kouvolan kaupungin alue. Uuden seurakunnan nimi valitaan prosessin aikana.
- 2) Kouvolan seurakuntayhtymä lakkaa 1.1.2027 lukien kun seurakuntayhtymään kuuluvat seurakunnat yhdistyvät yhdeksi seurakunnaksi.
- 3) uuden seurakunnan kirkkovaltuusto muodostetaan 1.1.2027 lukien syksyllä 2026 pidettävien seurakuntavaalien perusteella
- 4) seurakuntayhtymän omaisuus, velat ja muut vastaavat sitoumukset siirtyvät uuteen perustettavaan seurakuntaan (KL 2:15). Testamentilla tai lahjoituksen perusteella saatu omaisuus käytetään ehtojen mukaisesti asianomaisen seurakunnan hyväksi tai sen tehtävien mukaiseen toimintaan
- 5) mikäli seurakuntaneuvostot tekevät sopimuksia osa-aluehallinnon järjestämisestä tulevat ne voimaan samanaikaisesti kuin kirkkohallituksen päätös seurakuntajaon muutoksesta (KJ 2:3)
- 6) kirkkohallitus määrää, että täytäntöönpanoon liittyviin toimenpiteisiin on ryhdyttävä mahdollisista valituksista huolimatta.

Kuusankosken seurakunnan seurakuntaneuvosto päätti 20.2.2025 § 12 (äänin 9–5), ettei se tee aloitetta yhden seurakunnan perustamisesta, vaan nykyinen seurakuntarakenne säilyy yhteistyötä tiivistämällä. Valkealan seurakunnan seurakuntaneuvosto päätti 20.2.2025 § 16 (äänin 11–2) esittää ratkaisumalliksi yhteistoiminnan tiivistämistä seurakuntayhtymän seurakuntien välillä. Tiivistämisen käytännön toteuttamista varten esitettiin perustettavaksi erillinen työryhmä. Lisäksi Valkealan seurakuntaneuvosto esitti, että työryhmä valmistelee seurakuntien lakkauttamisen, Kouvolan seurakuntayhtymän lakkauttamisen ja uuden yhteisen seurakunnan perustamisen 1.1.2031 mennessä.

Seurakuntaneuvostot ovat toimittaneet aloitteet Kouvolan seurakuntayhtymälle yhteisen valtuuston lausuntoa varten. Myös Kuusankosken ja Valkealan seurakuntaneuvostot toimittivat päätöksensä yhteiselle kirkkovaltuustolle.

6. Seurakuntayhtymän lausunto

Kouvolan seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto on antanut aloitteista lausunnon (äänin 27–16) ja toimittanut aloitteet ja lausuntonsa tuomiokapitulille. Kouvolan seurakunnan valtuustoryhmä jätti eriävän mielipiteen seurakuntien yhdistämisestä. Eriävässä mielipiteessä todetaan, että Kouvolan seurakuntaneuvoston päätös oli ehdollinen: ”mikäli Kouvolan keskuskirkko remontoidaan tai rakennetaan kokonaan uusi kirkko entisen paikalle. Kirkkoon tulee mahtua vähintään 500 henkilöä”.

Kouvolan seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto on 18.3.2025 § 12 tuomiokapitulille antamassaan lausunnossaan

- 1) puoltanut Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakuntien seurakuntaneuvostojen aloitteita. Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat lakkaavat niiden yhdistyessä yhdeksi uudeksi seurakunnaksi 1.1.2027 lukien niin että, seurakunnan alueena on nykyisen Kouvolan kaupungin alue. Uuden seurakunnan nimi valitaan prosessin aikana. Kouvolan seurakuntayhtymä lakkaa 1.1.2027 lukien kun seurakuntayhtymään kuuluvat seurakunnat yhdistyvät yhdeksi seurakunnaksi. Muutos on kirkon tehtävän toteutumisen kannalta tarkoituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien toimintakykyä ja toiminnan taloudellisuutta (KL2:13),
- 2) puoltanut Rakenneuudistuksen työryhmän selvitystä ja
- 3) edellyttänyt Kouvolan seurakuntayhtymän ryhtymään välittömästi kaikkiin täytäntöönpanoon liittyviin kirkkolain mukaisiin toimenpiteisiin.

7. Yhteisen kirkkoneuvoston täydennyspyyntö seurakunnan nimestä

Kouvolan seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto pyysi 24.4.2025 § 73 1) Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakuntaneuvostoja täydentämään aloitetta ehdotuksella uuden seurakunnan nimestä ja 2) Kuusankosken ja Valkealan seurakuntaneuvostoilta ehdotusta uuden seurakunnan nimestä.

Anjalankosken seurakunnan seurakuntaneuvosto on 15.5.2025 § 50 täydentänyt aloitettaan ja ehdottaa uuden seurakunnan nimeksi Kymijoen seurakunta.

Elimäen seurakunnan seurakuntaneuvosto on 5.5.2025 § 23 täydentänyt aloitettaan ja ehdottaa uuden seurakunnan nimeksi Kymijoen seurakunta. Kymijoen seurakunta kuvaisi seutua ja kaikkien viiden seurakunnan liittymistä vuolaan Kymijoen vesistöön ja sen perinteisiin. Toissijaisena vaihtoehtona esitettiin Suur-Kouvolan seurakunta. Pöytäkirjanotteen mukaan ”pidettiin tärkeänä, että uuden seurakunnan nimi ilmentää aluetta. Uusi nimi nähtiin tärkeänä osana prosessia missä luodaan uutta. Koettiin tärkeänä, että nimi edustaa koko aluetta, ei vain yhtä nyt olevaa seurakuntaa.”

Kouvolan seurakunnan seurakuntaneuvosto on 6.5.2025 § 46 täydentänyt aloitettaan ja ehdottaa uuden seurakunnan nimeksi Kouvolan seurakunta. Pöytäkirjanotteen mukaan ”koska kau-

pungin nimi on Kouvola, on loogista ja selkeää, että seurakunnan nimestä käy ilmi minkä alueen seurakunta on kyseessä. Muualla Suomessa on esimerkkejä seurakunnista, joiden nimi poikkeaa kaupungin nimestä ja se aiheuttaa epäselvyyttä.”

Kuusankosken seurakunnan seurakuntaneuvosto ehdotti 15.5.2025 § 50 mahdollisesti perustettavan seurakunnan uudeksi nimeksi Kymijoen seurakunta. Pöytäkirjanotteen mukaan ”uuden seurakunnan perustaminen, jolla on uusi nimi, auttaa näkemään asioita uudesta näkökulmasta ja ohjaa tekemään muutosta yhdessä. Kymijoki jo luonnollisesti hipoo Kuusankosken, Jaalan, Valkealan, Kouvolan, Elimäen ja Anjalankosken alueita, joka kokoaa ihmisiä luonnollisin perustein yhteen.”

Valkealan seurakunnan seurakuntaneuvosto ehdotti 6.5.2025 § 46 yhteiselle kirkkovaltuustolle seurakunnan nimeksi Pohjois-Kymen seurakunta.

Yhteinen kirkkovaltuusto on lausunnossaan puoltanut 5.6.2025 § 28 (äänin 28–17) uuden seurakunnan nimeksi Kymijoen seurakunta.

8. Seurakuntalaisten kannanotot

Seurakuntien jäsenille on varattu tilaisuus jättää tuomiokapitulille kannanottoja sekä seurakuntien tekemistä aloitteista, että niitä täydentävistä nimiehdotuksista. Kannanottoja on tullut yhteensä 28, joista aloitteeseen liittyviä kannanottoja on kolme ja seurakunnan nimeen liittyvä kannanottoja 25 kappaletta. Kouvolan seurakuntayhtymän jäsenmäärä (31.12.2024) yhteensä 53364, joten kannanottojen määrä on jäsenmäärään nähden vähäinen.

Seurakuntalaisten kannanotoista on tiivistelmä Kouvolan seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston lausunnossa luvussa 10.

9. Tuomiokapitulin lausuntopyyntö seurakunnille ja seurakuntayhtymälle

Tuomiokapituli kuuli 19.6.2025 lähetetyllä lausuntopyynnöllä kirkkojärjestyksen 2 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisesti aloitteista, aloitteiden täydennyksistä, selvityksestä ja seurakunnan jäsenen kannanotosta Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntaneuvostoja ja Kouvolan seurakuntayhtymän yhteistä kirkkovaltuustoa, joita ehdotettu muutos koskee.

Lausuntopyynnössä todetaan muun muassa, että aloitteet on tehty Kouvolan seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston Kouvolan seurakuntien pyynnöstä asettaman Rakennemuutoksen arviointi -työryhmän loppuraportin pohjalta. Kaikkien viiden seurakunnan seurakuntaneuvostot ovat katsoneet, että loppuraportti on KJ 2:1 §:n mukainen selvitys seurakuntajaon muuttamiseksi.

Tuomiokapituli varasi Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien seurakuntaneuvostoilta sekä Kouvolan seurakuntayhtymän yhteiselle kirkkovaltuustolle mahdollisuuden antaa lausunto seuraavasti:

- Anjalankosken seurakunnan seurakuntaneuvostolle seurakuntalaisten kannanotoista;

- Elimäen seurakunnan seurakuntaneuvostolle seurakuntalaisten kannanotoista;
- Kouvolan seurakunnan seurakuntaneuvostolle seurakuntalaisten kannanotoista;
- Kouvolan seurakuntayhtymän yhteiselle kirkkovaltuustolle seurakuntalaisten kannanotoista;
- Kuusankosken seurakunnan seurakuntaneuvostolle Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakuntien seurakuntaneuvostojen tekemistä aloitteista, aloitteen taustana olevasta selvityksestä ja seurakuntalaisten tekemistä kannanotoista; sekä
- Valkealan seurakunnan seurakuntaneuvostolle Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakuntien seurakuntaneuvostojen tekemistä aloitteista, aloitteen taustana olevasta selvityksestä ja seurakuntalaisten tekemistä kannanotoista.

Kaikissa pyydetyissä lausunnoissa on mahdollista lausua myös seurakunnan nimestä.

Lausuntopyynnössä todetaan, että Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakuntien seurakuntaneuvostojen tekemät aloitteet ovat sisällöllisesti samanlaiset, joten näiden seurakuntien osalta ei ole tarvetta pyytää lausuntoa alkuperäisistä aloitteista. Kouvolan seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto on 18.3.2025, 12 § antanut lausunnon seurakuntien aloitteista ja 5.6.2025, 28 § seurakunnan nimestä.

10. Seurakuntien ja seurakuntayhtymän lausunnot

Anjalankosken seurakunnan seurakuntaneuvosto toteaa 4.9.2025 § 60 antamassaan lausunnossaan, että merkittävä osa palautteista koskee mahdollisesti perustettavan uuden seurakunnan nimeä.

Elimäen seurakunnan seurakuntaneuvosto toteaa 11.8.2025 § 32 antamassaan lausunnossaan muun muassa seuraavaa: ”Elimäen seurakuntaneuvosto on edelleen uuden seurakunnan muodostamisen kannalla. Aloitteet pohjautuvat pitkään yhteiseen työskentelyyn, ja muodostuva uusi seurakunta pystyy turvaamaan koko alueen seurakunnallista toimintaa muutostekijöiden keskellä paremmin kuin nykyinen seurakuntajako.” Lisäksi todetaan, että ”neuvosto pitää tärkeänä, että kun luodaan uutta yhteisöä, myös nimi uutena nimenä ilmentää uutta syntyvää yhteisöä.” Seurakuntaneuvosto toteaa myös, että ”lähes kaikki kannanotot nimiasiaa ovat tulleet Kouvolan seurakunnan jäseniltä” ja, että ”luottamushenkilöiden enemmistö ja seurakunnat yhdessä pitävät uuden nimen luomista tärkeänä asiana”. ”Uuden syntyminen on mahdollisuus uudistua. Muutostilanne edellyttää johdolta runsasta tiedottamista ja keskustelumahdollisuuksien luomista.”

Kouvolan seurakunnan seurakuntaneuvosto toteaa 2.9.2025 § 74 antamassaan lausunnossaan muun muassa seuraavaa: ”Seurakuntayhtymä huolehtii yhteisesti kerättyjen varojen avulla kaikista kiinteistöistä. Seurakunnat eivät itse vaikuta kiinteistöjensä hoitoon.” ... ”Kouvolan seurakuntaneuvosto puoltaa isoa seurakuntaa, mikäli Kouvolan keskuskirkko tai vastaava iso keskuskirkon paikalle rakennettava kirkkorakennus säilyy. Tämän ehdon Kouvolan seurakuntaneuvosto pyytää kapitulialla päätöksenteossaan muistamaan.” Lisäksi Kouvolan seurakuntaneuvosto toteaa lisäksi muun muassa seuraavaa: ”Nimi Kouvolan seurakunta on kuitenkin selkein ihmisille.” ... ”Yhdymme niiden tuomiokapitulille näkemyksensä lähettänei-

den seurakuntalaisten ajatuksiin, jotka näkevät Kouvolan seurakunta nimen parhaana vaihtoehtona uudelle mahdolliselle seurakunnalle.” Lisäksi lausunnossa esitetään perusteluja Kouvolan seurakunta -nimen puolesta.

Kuusankosken seurakunnan seurakuntaneuvosto lausui 14.8.2025 § 30 aloitteesta muun muassa seuraavaa: ”Kuusankosken seurakuntaneuvosto toteaa, että seurakunnilla on oikeus tehdä aloitteita, ja kunnioittaa Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakuntaneuvoston tekemää aloitetta, vaikka Kuusankosken seurakuntaneuvosto tulikin äänestyksen jälkeen erilaiseen näkemykseen kuin edellä mainitut seurakunnat”. Lisäksi seurakuntaneuvosto lausui aloitteen taustana olevasta selvityksestä seuraavaa: ”Seurakuntaneuvosto toteaa, että se on merkinnyt kyseisen selvityksen tiedokseen kokouksessaan 20.2.2025. Seurakuntaneuvosto toteaa, että selvitys on tehty hyvin ja huolellisesti.” Lisäksi ”seurakuntaneuvosto toteaa, että merkittävin osa seurakuntalaisten palautteesta koskee mahdollisesti perustettavan uuden seurakunnan nimeä. Kuusankosken seurakunta on kokouksessaan 15.5.2025 ottanut kantaa seurakunnan nimeen, ja esittänyt, että uuden mahdollisesti perustettavan seurakunnan nimeksi tulisi Kymijoen seurakunta.”

Valkealan seurakunnan seurakuntaneuvosto lausui 4.9.2025 § 45 aloitteista muun muassa seuraavaa: ”Valkealan seurakuntaneuvosto toteaa Kuusankosken seurakuntaneuvoston tavoin, että seurakunnilla on oikeus tehdä aloitteita, ja kunnioittaa Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakuntaneuvoston tekemää aloitetta, vaikka Valkealan seurakuntaneuvosto tulikin äänestyksen jälkeen erilaiseen näkemykseen kuin edellä mainitut seurakunnat.” Lisäksi seurakuntaneuvosto lausui aloitteen taustalla olevasta selvityksestä seuraavaa: ”Seurakuntaneuvosto toteaa, että se on merkinnyt kyseisen selvityksen tiedokseen kokouksessaan 20.2.2025. Seurakuntaneuvosto toteaa, että selvitys on tehty hyvin ja huolellisesti.” Lisäksi ”seurakuntaneuvosto toteaa, että suuri osa seurakuntalaisten palautteesta koskee mahdollisesti perustettavan seurakunnan nimeä. Valkealan seurakuntaneuvosto toteaa yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessaan 5.6.2025 puoltaneen nimeä Kymijoen seurakunta. Valkealan seurakuntaneuvoston näkemys on yhteneväinen YKV:n kokouksessaan 5.6.2025 puoltaman Kymijoen seurakunta -nimen kanssa.”

Kouvolan seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto toteaa 16.9.2025 § 36 seurakuntajaon muutokseen liittyvistä kannanotoista seuraavaa: ”Tiivistelmät kannanotoista: Seurakuntajaon muutos asiaan jätetyssä kannanotossa, jonka on allekirjoittanut yhdeksän seurakuntalaista ei kannata seurakuntien yhdistymistä yhdeksi suureksi seurakunnaksi. Kannanoton mukaan, nyt pyritään tekemään hätiköityjä päätöksiä ilman tarkempia suunnitelmia. Toivottiin päätöksentekoa vasta sitten, kun on tarkempia suunnitelmia toiminnan toteuttamisesta, tietoa liittymisen vaikutuksista, miksi ja millä tavalla yhdistyminen vaikuttaisi positiivisesti. Pienen seurakunnan työntekijöihin ja toimintaan ollaan tyytyväisiä. Toivotaan jatkuvuutta omaleimaiseen ja paikalliseen seurakuntatyöhön sekä seurakunnan pysymistä itsenäisenä osana Kouvolan seurakuntayhtymää. Kahdessa muussa kannanotossa aiheuttaa huolta seurakuntajaon muutoksessa muun muassa, että päätöksenteko viedään pois pieniltä seurakunnilta, jolloin isommat päättävät kaikista kirkollisista rahoista ja toimintatavoista. Huoli, että kun priorisoidaan ja vähennetään, tällöin vähentyy myös toimintaan liittyvät kerhot. Lisäksi huolenaiheena oli, että kun henkilöstöä vähennetään, niin jäljellä olevien työtaakkaa lisääntyy entisestään. Työryhmän selvitysraportin mukaan tilastot osoittavat hautauksia lukuun ottamatta negatiivista kehitystä. Henkilöstökulut kasvavat, vaikka työntekijämäärä vähenee. Koetaan, ettei yhdistetty yksi

seurakunta pääse helpommalla. Ehdotuksena on esitetty muun muassa, voisiko hallintoa keventää nykyisessä järjestelyssä ja yhteistyötä lisätä?

Seurakunnan nimeen liittyvistä kannanotoista kaksi puoltaa Kymijoen seurakunta nimeä, yksi Pohjois-Kymen seurakunta nimeä ja 22 kannanottoa puoltaa uuden seurakunnan nimeksi Kouvolan seurakuntaa. Kymijoen seurakunta nimeä puoltavassa kannanotossa todetaan muun muassa, että nimessä tulisi näkyä koko alue, eikä pelkästään keskus Kouvolan korostaminen. Kouvolan seurakuntaa nimiehdotuksissa kannattavien lausunnoissa huomioitiin pääasiassa sitä, että nimestä tulisi käydä esille missä seurakunta sijaiseen eli Kouvolan kaupungissa sijaitsevan seurakunnan nimi tulisi olla Kouvolan seurakunta. Kymijoen seurakunta nimestä todetaan useassa kannanotossa, että Kymijoki virtaa monen muunkin kunnan alueella.”

Yhteisen kirkkovaltuuston lausunnossa päätettiin muun muassa ”2) että, Kymijoen seurakunta nimeä puollettiin yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessa 5.6.2025 § 27. Seurakuntalaisten kannanotoissa on pääosin uuden seurakunnan nimeksi toivottu Kouvolan seurakuntaa.”

11. Tuomiokapitulin kannanotot

11.1. Sovellettavat säädökset

Aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voi tehdä seurakunnan kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto sekä tuomiokapituli tai piispa (KL 2:14.1).

Seurakuntajaon muuttamisella tarkoitetaan, että:

- 1) seurakunta lakkaa sen liittyessä toiseen seurakuntaan;
- 2) seurakunnat lakkaavat niiden yhdistyessä uudeksi seurakunnaksi;
- 3) seurakunnan alue jaetaan kahden tai useamman seurakunnan kesken siten, että jaettava seurakunta lakkaa;
- 4) osa seurakunnan alueesta siirretään toiseen seurakuntaan;
- 5) perustetaan uusi seurakunta; tai
- 6) seurakunta lakkautetaan.

Seurakuntajaon muuttamisesta päättää kirkkohallitus. (KL 2:11)

Seurakuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos on kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta taroituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien tai seurakuntayhtymän toimintakykyä, toiminnan taloudellisuutta tai seurakuntalaisten kielellisten oikeuksien toteutumista. (KL 2:13.1)

Seurakuntayhtymä lakkaa, kun seurakuntayhtymään kuuluvat seurakunnat yhdistetään yhdeksi seurakunnaksi. Seurakuntayhtymän varat ja velvoitteet siirtyvät yhdistetylle seurakunnalle. (KL 3:14.2)

Aloite seurakuntajaon muuttamiseksi toimitetaan tuomiokapitulille. Aloite on perusteltava ja siihen on liitettävä asian arvioimiseksi tarpeellinen selvitys. Jos aloite koskee seurakunnan jonkin alueen siirtämistä toiseen seurakuntaan, alue on yksilöitävä. Seurakuntaneuvoston aloitteeseen on liitettävä yhteisen kirkkovaltuuston lausunto. (KJ 2:1.1)

Tuomiokapitulin on kuultava aloitteesta, selvityksestä ja seurakunnan jäsenen kannanotosta niiden seurakuntien ja seurakuntayhtymien kirkkovaltuustoja, seurakuntaneuvostoja ja yhteisiä kirkkovaltuustoja, joita ehdotettu muutos koskee (KJ 2:2.2).

Seurakunnan nimi voidaan muuttaa seurakuntajaon muuttamisessa sovellettavaa menettelyä noudattaen (KL2:12). Lain valmistelutekstien mukaan seurakunnan nimestä päätetään pääsääntöisesti seurakuntajaon muutoksen yhteydessä.

Tuomiokapitulin on tarvittaessa hankittava seurakunnan nimestä Kotimaisten kielten keskuksen lausunto, jos suunniteltu nimi ei ole ollut aiemmin seurakunnan nimenä tai jos nimen asiamukaisuus on muutoin syytä tarkistaa (KJ 2:2.3).

11.2. Rakennemuutoksen muoto ja seurakuntien kuuleminen

Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakunnan seurakuntaneuvostot ovat tehneet samansisältöiset aloitteet seurakuntajaon muuttamiseksi. Aloitteet on perusteltu kirkkolain 2 luvun 13 §:llä. Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan seurakuntien seurakuntaneuvostojen aloitteessa esitetään seurakuntajaon muutosta siten, että Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat lakkaavat niiden yhdistyessä yhdeksi uudeksi seurakunnaksi. Samalla Kouvolan seurakuntayhtymä lakkaa.

Anjalankosken seurakunnan seurakuntaneuvoston päätös aloitteen tekemisestä on syntynyt äänestyksestä. Elimäen seurakunnan kirkkovaltuuston päätös on ollut yksimielinen, mutta pöytäkirjassa mainitaan yhden henkilön jättäneen eriävän mielipiteen. Kouvolan seurakunnan seurakuntaneuvoston päätökseen syntyi äänestyksestä ja kolme jäsentä jätti kirjallisen eriävän mielipiteen. Kouvolan seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston lausuntoon syntyi äänestyksestä ja siihen on jätetty Kouvolan seurakunnan valtuustoryhmän eriävä mielipide. Tuomiokapituli on huomionnut kirjalliset eriävät mielipiteet.

Kouvolan seurakunta päätti tehdä aloitteen, mikäli Kouvolan keskuskirkko remontoidaan tai rakennetaan kokonaan uusi kirkko entisen paikalla. Kouvolan seurakuntayhtymän kiinteistöstrategiassa, joka on 20.11.2025 käsitelty yhteisessä kirkkoneuvostossa, Kouvolan keskuskirkko on mainittu strategiatavoitteen ”kehitettävät” kohdalla ja suojelukohteena RKY.

Rakennemuutoksen prosessi on käynnistynyt seurakuntien pyynnöstä seurakuntayhtymän yhteisenä selvitystyönä eikä se liity kuntarakenteen muutoksiin.

Seurakuntayhtymän toimittamien selvitysten (Rakennemuutoksen arviointi -työryhmän lopuraportti, henkilöstösuunnitelma ja kiinteistöstrategia) ja tuomiokapitulissa viranpuolesta olevan aineiston avulla tuomiokapitulin voidaan katsoa, että tuomiokapitulilla on ollut käytettävissään aloitteen käsittelyn kannalta tarpeellinen ja riittävä aineisto.

Tuomiokapituli on kuullut seurakuntaneuvostoja aloitteista, seurakunnan nimivaihtoehtoista ja seurakuntalaisten kannanotoista sekä seurakuntayhtymän yhteistä kirkkovaltuustoa seurakuntalaisten kannanotoista. Seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto on antanut lausunnot seurakuntien aloitteista ja seurakunnan nimestä.

11.3. Liitosprosessin tarpeellisuus

Seurakuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos on kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta taroituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien tai seurakuntayhtymän toimintakykyä, toiminnan taloudellisuutta tai seurakuntalaisten kielellisten oikeuksien toteutumista.

Tuomiokapituli katsoo, että Rakenneuudistuksen arviointi -työryhmän loppuraportissa, henkilöstösuunnitelmassa ja kiinteistösuunnitelmassa esitetyn perusteella seurakuntajaon muutos siten, että Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat lakkaavat niiden yhdistyessä yhdeksi seurakunnaksi ja Kouvolan seurakuntayhtymä lakkaa 1.1.2027 lukien, on taroituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien toimintakykyä ja toiminnan taloudellisuutta.

11.4. Seurakunnan nimi

Anjalankosken seurakuntaneuvosto on täydentänyt aloitteitaan siten, että uuden seurakunnan nimeksi esitetään Kymijoen seurakunta. Elimäen seurakuntaneuvosto on täydentänyt aloitteitaan siten, että uuden seurakunnan nimeksi esitetään Kymijoen seurakunta ja toissijaisesti Suur-Kouvolan seurakunta. Kouvolan seurakuntaneuvosto on täydentänyt aloitteitaan siten, että uuden seurakunnan nimeksi esitetään Kouvolan seurakunta. Kuusankosken seurakuntaneuvosto on ehdottanut mahdollisen uuden seurakunnan nimeksi Kymijoen seurakunta. Valkealan seurakuntaneuvosto on ehdottanut seurakunnan nimeksi Pohjois-Kymen seurakunta.

Tuomiokapituli pyysi Kotimaisten kielten keskukselta lausunnon uudelle seurakunnalle ehdotetuista nimistä Kymijoen seurakunta, Kouvolan seurakunta, Suur-Kouvolan seurakunta, Kouvolan yhteinen seurakunta ja Pohjois-Kymen seurakunta. Kotimaisten kielten keskus toteaa lausunnossaan, että hyvä seurakunnan nimi välittää tietoa siitä, missä seurakunta toimii. Asutujen paikkojen nimet toimivat yleensä määriteosana parhaiten, koska seurakunnan toiminta ja toimitilat sijaitsevat kylissä, kaupunginosissa ja taajamissa. Keskeisten luonnonpaikkojen nimiä voi hyödyntää lähinnä silloin, jos tarpeeksi kattava asutusnimeä tai asutusnimien yhdistelmiä on vaikeaa löytää. Kotimaisten kielten keskus ei suosita uudelle seurakunnalle nimeä Kymijoen seurakunta, koska määriteosa Kymijoki ei paikanna seurakuntaa riittävän hyvin. Nimi ehdotus Pohjois-Kymen seurakunta on hieman toimivampi, mutta paikannimi Pohjois-Kymi ei ole viittauskohteeltaan vakiintunut, ja sillä viitataan Kouvolan lisäksi usein myös littiin. Kotimaisten kielten keskus suosittaa uuden seurakunnan nimeksi nimeä Kouvolan seurakunta.

Tuomiokapitulin lausuntopyyntöön vastatessaan Anjalankosken, Elimäen, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat puolsivat uuden seurakunnan nimeksi Kymijoen seurakunta, ja sitä puolsi myös yhteinen kirkkovaltuusto lausunnossaan. Vain Kouvolan seurakunta puolsi uuden seurakunnan nimenä Kouvolan seurakunta.

Tuomiokapituli katsoo, että seurakunnan nimestä päätettäessä tulee ottaa huomioon seurakuntien enemmistön ja yhteisen kirkkovaltuuston kanta. Seurakunnan nimenä tulee täten olla Kymijoen seurakunta. Tuomiokapituli pitää hyvänä, että seurakunnan nimenä Kymijoen seurakunta osoittaa kyseessä olevan uuden seurakunnan ja nimi ilmentää uutta syntyvää yhteisöä, jonka toiminta luodaan yhdessä.

11.5. Seurakunnan talous

Jos seurakunta yhdistetään toiseen seurakuntaan tai perustettavaan uuteen seurakuntaan, myös sen omaisuus, velat ja muut vastaavat sitoumukset siirtyvät. Vastuuta velasta tai sitoumuksesta ei saa siirtää ilman velkojan tai muun oikeudenhaltijan suostumusta (KL 2:15.1 ja 3 mom.).

Seurakuntayhtymä lakkaa, kun seurakuntayhtymään kuuluvat seurakunnat yhdistetään yhdeksi seurakunnaksi. Seurakuntayhtymän varat ja velvoitteet siirtyvät yhdistetylle seurakunnalle. (KL 3:14.2)

Kouvolan seurakuntayhtymän perussäännön mukaan seurakuntien kaikki varat ja velvoitteet ovat seurakuntayhtymällä, jollei toisin ole määrätty. Seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta on laadittu luettelo. Omaisuutta, jonka seurakunta on saanut testamentin tai lahjoituksen perusteella siten, että testamentissa tai lahjakirjassa on määrätty omaisuuden käyttötarkoituksesta tai ehdoista, käytetään ehtojen mukaisesti asianomaisen seurakunnan hyväksi tai sen tehtävien mukaiseen toimintaan. Edellä mainittu koskee myös sellaisia vapaaehtoisia rahastoja, jotka on perustettu määrättyä tarkoitusta varten lahja- tai testamenttivaroista.

Seurakuntayhtymän omaisuus, velat ja muut vastaavat sitoumukset siirtyy 1.1.2027 lukien uudelle perustettavalle seurakunnalle. Vastuuta velasta tai sitoumuksesta ei saa siirtää ilman velkojan tai muun oikeudenhaltijan suostumusta.

11.6. Seurakuntavaalit ja hallinto

Uuden seurakunnan perustamisajankohdaksi esitetään 1.1.2027. Seuraavat seurakuntavaalit toimitetaan syksyllä 2026. Näin ollen uuden seurakunnan kirkkovaltuusto voidaan valita syksyllä 2026 järjestettävissä normaaleissa seurakuntavaleissa (KL 9:9) eikä poikkeuksellisia seurakuntavaaleja tarvitse seurakuntajaon muuttamisen johdosta järjestää (KL 9:10). Vaaleissa noudatetaan uutta seurakuntajakoa (KL 9:54). Vaalien toimittamisesta vastaa tuomiokapitulin asettama järjestelytoimikunta ja vaalit toimittaa järjestelytoimikunnan valitsema vaalilautakunta (KL 2:16, KJ 2:8).

Uuden seurakunnan kirkkovaltuusto muodostetaan syksyllä 2026 pidettävien vaalien perusteella ja uusi kirkkovaltuusto valitsee kirkkoneuvoston.

11.7. Henkilöstö

Jos seurakunta liitetään toiseen tai lakkautetaan tai jos seurakunnassa oleva virka tai tehtävä tulee tarpeettomaksi seurakunnan alueen supistumisen vuoksi, sen toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa olevat viranhaltijat ja työntekijät siirretään heille soveltuviin laajentuvan tai uuden seurakunnan taikka asianomaisen seurakuntayhtymän virkoihin tai työsopimussuhteisiin tehtäviin. Päättösvallasta lakkauttaa kirkkoherran virka, kun perustetaan uusi seurakunta, säädetään kirkkolaissa. Lakkaavan seurakunnan kirkkoherran virka tai uutta seurakuntaa perustettaessa lakkautettava kirkkoherran virka lakkaa seurakuntajaon muutoksen tullessa voimaan, jolloin viranhaltija siirretään laajentuvan tai uuden seurakunnan kappalaisen virkaan. Siirretyllä viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus saada palvelussuhteeseensa

kuuluvat edut sellaisina, etteivät ne siirron ajankohtana ole epäedullisemmat kuin hänelle aikaisemmin kuuluneet vastaavat edut. (Laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta 34 §)

Jos aloite seurakuntajaon muuttamiseksi koskee seurakunnan liittämistä toiseen seurakuntaan kokonaan tai osittain tai seurakuntien lakkauttamista ja uuden seurakunnan perustamista niiden tilalle, kirkkovaltuustojen ja seurakuntaneuvostojen on hyväksyttävä pappien ja muun henkilöstön sijoittamista koskeva sopimus. Jos aloite koskee seurakunnan jakamista alueellisesti tai kielellisesti siten, että perustetaan uusi seurakunta, pappien ja muun henkilöstön sijoittamista koskevan sopimuksen hyväksyy jaettavan seurakunnan kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto. Päätösvallasta sijoittaa kirkkoherra ja muu pappi säädetään kirkkolaissa. Järjestelytoimikunta, uusi kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto päättää muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden kuin pappien sijoittamisesta, kun seurakunnat on liitetty yhteen tai lakkautettujen seurakuntien tilalle on perustettu uusi seurakunta, jos sopimusta viranhaltijoiden ja työntekijöiden sijoittamisesta ei ole tehty ennen seurakuntajaon muuttamista koskevan päätöksen voimaantuloa eikä kirkkolaissa toisin säädetä. Päätösvallasta, kun osa seurakunnasta on liitetty toiseen seurakuntaan tai uusi seurakunta on perustettu jakamalla seurakunnat tai seurakunnat kuuluvat eri hiippakuntiin, säädetään kirkkolaissa. (Laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta 35 §)

Tuomiokapitulin tehtävänä on:

4) päättää seuraavista papin ja lehtorin virkasuhdetta koskevista asioista evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetussa laissa tai kirkkojärjestyksessä säädetyllä tavalla:

e) kirkkoherran viran lakkauttamisesta sekä kirkkoherran viran ja, jos seurakunnat eivät ole tehneet sopimusta muun papin sijoittamisesta ennen kirkkohallituksen päätöstä, pappien sijoittamisesta seurakuntajaon muutoksen yhteydessä;

5) päättää muiden kuin kohdassa 4 tarkoitettujen viranhaltijoiden ja työntekijöiden sijoittamisesta, jollei päätöstä ole tehty ennen seurakuntajaon muuttamista koskevan päätöksen voimaantuloa, kun seurakunnasta osa on liitetty toiseen seurakuntaan tai uusi seurakunta on perustettu jakamalla seurakunta tai seurakunnat kuuluvat eri hiippakuntiin (KL 4:6.1)

Päätöksen 1 momentin 4 kohdan e alakohdassa ja 5 kohdassa tarkoitetuissa asioissa tekee se tuomiokapituli, jonka hiippakuntaan seurakunta tulee kuulumaan. Jos seurakunta jakautuu niin, että osa siitä tulee kuulumaan toiseen hiippakuntaan, päätöksen tekee se tuomiokapituli, jonka hiippakuntaan alue kuului ennen jakautumista. Tuomiokapituli antaa sijoitetulle papille viranhoitomääräyksen. (KL 4:6.4)

Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnissa on kirkkoherran virat, joissa on toistaiseksi voimassa olevassa virkasuhteessa olevat viranhaltijat. Kirkkohallituksen tehtyä päätöksen seurakuntajaon muutoksesta tuomiokapituli lakkauttaa neljän seurakunnan kirkkoherran virkaa päättymään 31.12.2025. Lakkautettavien kirkkoherran virkojen viranhaltijat sijoitetaan perustettaviin kappalaisen virkoihin. Yhden seurakunnan kirkkoherran viran vakituinen viranhaltija siirretään uuden seurakunnan kirkkoherran virkaan.

Tuomiokapituli päättää muiden pappien sijoittamisesta, jos seurakunnat eivät ole tehneet sopimusta näiden sijoittamisesta ennen kirkkohallituksen päätöstä, siten kuin säädetään evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijoista annetun lain 34 ja 35 §:ssä ja antaa tälle viranhoitomääräyksen.

11.8. Järjestelytoimikunnan asettaminen

Kun kirkkohallitus on päättänyt seurakuntajaon muuttamisesta, jolla perustetaan uusi seurakunta tai jolla seurakuntia yhdistetään, tuomiokapitulin on viipymättä asetettava järjestelytoimikunta, joka toimii siihen saakka, kun seurakunnalla on kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto (KL 2:16.1).

Tuomiokapituli asettaa järjestelytoimikunnan kirkkohallituksen päätettyä seurakuntajaon muuttamisesta. Järjestelytoimikunnan kokoonpanosta, tehtävistä ja kustannuksista sekä uuden ja laajenevan seurakunnan hallinnon järjestämisestä säädetään kirkkolain 2 luvun 16 §:ssä ja kirkkojärjestyksen 2 luvun 7–10 §:ssä.

12. Tuomiokapitulin lausunto

Tuomiokapitulin arvion mukaan seurakuntarakenteen muutos antaa nykyistä paremmat edellytykset seurakuntatoiminnan turvaamiseen Kouvolan seurakuntayhtymään kuuluvien Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien alueella. Tuomiokapituli pitää tärkeänä, että säännöllinen jumalanpalveluselämä ja muukin seurakunnallinen toiminta turvataan liitosseurakuntien alueella järjestämällä jumalanpalvelukset säännöllisesti. Tämä on syytä ottaa huomioon tarkoituksenmukaisella tavalla ja taloudelliset realiteetit tiedostaen myös työvoiman kohdentamisessa.

Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakuntien lakkaaminen ja niiden yhdistyminen uudeksi seurakunnaksi sekä Kouvolan seurakuntayhtymän lakkaaminen on kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien toimintakykyä ja toiminnan taloudellisuutta.

Tuomiokapituli esittää valmistelutekstistä lähemmin ilmenevin perustein lausuntonaan kirkkohallitukselle, että se puoltaa Anjalankosken, Elimäen ja Kouvolan, seurakuntien seurakuntaneuvostojen tekemiä kirkkolain 2 luvun 14 §:n mukaisia aloitteita seurakuntajaon muuttamisesta siten, että

1. Anjalankosken, Elimäen, Kouvolan, Kuusankosken ja Valkealan seurakunnat lakkaavat 31.12.2026 niiden yhdistyessä yhdeksi uudeksi seurakunnaksi 1.1.2027 lukien siten, että seurakunnan alueena on nykyisen Kouvolan kaupungin alue. Laajenevan seurakunnan nimenä on Kymijoen seurakunta.
2. Kouvolan seurakuntayhtymä lakkaa 31.12.2026, kun seurakuntayhtymään kuuluvat seurakunnat yhdistyvät 1.1.2027 yhdeksi seurakunnaksi.
3. Uuden seurakunnan kirkkovaltuusto muodostetaan 1.1.2027 lukien syksyllä 2026 pidettävien seurakuntavaalien perusteella.

4. Seurakuntayhtymän omaisuus, velat ja muut vastaavat sitoumukset siirtyy 1.1.2027 lukien uudelle perustettavalle seurakunnalle. Vastuuta velasta tai sitoumuksesta ei saa siirtää ilman velkojan tai muun oikeudenhaltijan suostumusta.
5. Testamentilla tai lahjoituksen perusteella saatu omaisuus käytetään ehtojen mukaisesti asianomaisen seurakunnan hyväksi tai sen tehtävien mukaiseen toimintaan.
6. Mikäli seurakuntaneuvostot tekevät sopimuksia osa-aluehallinnon järjestämisestä tulevat ne voimaan samanaikaisesti kuin kirkkohallituksen päätös seurakuntajaon muutoksesta.
7. Kirkkohallitus määrää, että päätöksen edellyttämiin täytäntöönpanotoimenpiteisiin on asianomaisten ryhdyttävä hyvissä ajoin ennen päätöksen voimaantuloa mahdollisista valituksista huolimatta.

Mari Parkkinen
Piispa

Riikka Ryökäs
Lakimiesasessori

Ote Kirkkohallitus

Tiedoksi Anjalankosken seurakunnan seurakuntaneuvosto
Elimäen seurakunnan seurakuntaneuvosto
Kouvolan seurakunnan seurakuntaneuvosto
Kuusankosken seurakunnan seurakuntaneuvosto
Valkealan seurakunnan seurakuntaneuvosto
Kouvolan seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto

25.11.2025

Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli

§ 321

Valitusosoitus Valitusosoitus on pöytäkirjan liitteenä.

Kokouksen päätös Piispa Mari Parkkinen päätti istunnon kello 14.06.

Pöytäkirjan vakuudeksi

LEENA FRITIUS
Leena Fritius
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjantarkastus Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

RIIKKA RYÖKÄS
Riikka Ryökäs
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti Domus-asianhallintajärjestelmässä.